

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski
Sędziowie	SSA w SO Grzegorz Ślęzak SSO Beata Grochulska (spr.)
Protokolant	Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa głównego małoletniego F. K. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową I. K. oraz J. K.

przeciwko M. K. (1)

o podwyższenie alimentów

oraz z powództwa wzajemnego M. K. (1)

przeciwko małoletniemu F. K. reprezentowanemu przez przedstawicielkę ustawową I. K. oraz J. K.

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji M. K. (1)

od wyroku Sądu Rejonowego w Opocznie

z dnia 3 czerwca 2015 roku, sygn. akt III RC 122/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I.1 pdpkt „b” sentencji w ten sposób, że alimenty zasądzone od M. K. (1) na rzecz J. K. alimenty w kwocie po 1.600 złotych miesięcznie obniża do kwoty po 1.400 (jeden tysiąc czterysta) złotych miesięcznie, a w pozostałej części powództwo i apelację oddala;

2. znosi wzajemnie między stronami koszty procesu za instancję odwoławczą.

SSO Jarosław Gołębiowski

SSA w SO Grzegorz Ślęzak SSO Beata Grochulska

Na oryginale właściwe podpisy

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 03 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy w Opocznie po rozpoznaniu sprawy z powództwa głównego małoletniego F. K. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową I. K. oraz J. K. przeciwko M. K. (1) o podwyższenie alimentów oraz z powództwa wzajemnego: M. K. (1) przeciwko małoletniemu F. K. reprezentowanemu przez przedstawicielkę ustawową I. K. oraz J. K. o obniżenie alimentów

I. z powództwa głównego:

1. podwyższył świadczenia alimentacyjne od pozwanego M. K. (1) określone wyrokiem Sądu Rejonowego w Opocznie z dnia 3 listopada 2009 roku w sprawie sygn. akt. III RC 20/09 na rzecz:

a) małoletniego syna F. K. z kwoty po 1.000 złotych miesięcznie do kwoty po 1.200 złotych płatne z góry w terminie do dnia 10-go każdego miesiąca do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniego matki I. K. z ustawowymi obowiązującymi odsetkami na wypadek zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 9 października 2014 roku;

b) J. K. z kwoty po 1.100 złotych miesięcznie do kwoty po 1.600 złotych płatne z góry w terminie do dnia 10-go każdego miesiąca do rąk J. K.

z ustawowymi obowiązującymi odsetkami na wypadek zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 9 października 2014 roku;

2. oddalił powództwo główne w pozostałej części;

3. wzajemnie zniósł między stronami koszty procesu;

4. nakazał ściągnąć od pozwanego M. K. (1) na rzecz Skarbu Państwa -Sądu Rejonowego w Opocznie - kwotę 420 złotych tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej oraz 6 złotych za odpis orzeczenia z klauzulą wykonalności;

II. z powództwa wzajemnego:

1. oddalił powództwo.

III. wyrokowi w pkt. I pakt. 1 a) i b) nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

I. K. i M. K. (1) są po rozwodzie od 28 lutego 2003 roku.

Z małżeństwa strony mają dwóch synów: J. w wieku (...) lat i F. w wieku (...) lat. Po raz ostatni zakres obowiązku alimentacyjnego pozwanego M. K. (1) wobec synów został określony wyrokiem Sądu Rejonowego w Opocznie z dnia 3 listopada 2009 roku w sprawie sygn. akt III RC 20/09 na kwotę po 1.100 złotych miesięcznie na rzecz syna J. K. i po 1.000 złotych miesięcznie na rzecz F. K..

Matka powodów I. K. zatrudniona jest w firmie (...) z siedzibą w K., gdzie zajmuje się głównie czynnościami administracyjnymi, a w ograniczonym zakresie wykonuje czynności diagnosty laboratoryjnego. Z tytułu pracy uzyskuje wynagrodzenie miesięczne około 4.500 - 5.000 złotych, w zależności od liczby nadgodzin. W czasie ostatniego określenia alimentów I. K. pracowała w wymiarze VI etatu w Przychodni (...) w T. jako kierownik Laboratorium (...). Pobiera wynagrodzenie netto około 3.000 złotych miesięcznie. W kwietniu 2009 r. uzyskała specjalizację z diagnostyki laboratoryjnej. Po podniesieniu kwalifikacji zawodowych I. K. zmieniła pracę, na tę którą obecnie wykonuje. W 2013 roku I. K. zamierzała podjąć studia doktoranckie w K. w zakresie zarządzania placówkami medycznymi, jednakże z uwagi na koszt w kwocie 3.000 złotych była zmuszona zrezygnować. Ukończenie

studiów dałoby jej możliwość udziału w konkursach na stanowiska kierownicze związane z zarządzaniem placówkami medycznymi. I. K. do września 2010 roku pobierała również rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. I. K. zrezygnowała z renty, gdyż wiązało się to z koniecznością uczestnictwa w komisjach lekarskich i odwołań od orzeczeń komisji.

I. K. zamieszkuje wraz z synami w swoim mieszkaniu w bloku

o powierzchni około 55 m². Mieszkanie zostało zakupione w 2008 r. w stanie surowym za środki uzyskane z kredytu hipotecznego, rata kredytu to 600 złotych miesięcznie płatna przez 30 lat. Aktualnie I. K. miesięcznie wydatkuje na mieszkanie tytułem czynszu kwotę 500 złotych, energia elektryczna 150 złotych, Internet 60 złotych, telefony (3 sztuki) 150 złotych. I. K. zakupiła mieszkanie, które mieści na parterze, jest to udogodnienie dla niej, gdyż cierp na dolegliwościami zwyrodnieniowe biodra. Nadto I. K. obecnie jest w trakcie diagnostyki schorzenia autoimmunologicznego. I. K. jest współwłaścicielką wraz ze swoim ojcem 15 letniego samochodu marki M.. Nadto korzysta z samochodu służbowego i miesięcznie za użyczenie ponosi koszty około 240-260 złotych plus koszty paliwa. I. K. ponosi koszty leczenia synów w kwotach po około 300 złotych. J. K. wraz z bratem F. korzystają z jednego komputera. Po wyprowadzeniu się J. K. na studia i zabranii przez niego komputera, zachodzić będzie konieczność zakupu nowego komputera dla brata F.. Koszty wyżywienia synów I. K. określiła na około 600 - 700 złotych na rzecz każdego z nich. Nadto I. K. ponosi koszty zakupu ubrań i obuwia dla synów.

Powód J. K. w sierpniu 2014 roku osiągnął pełnoletność, uczęszczał do III klasy Liceum Ogólnokształcącego w O.. Przez okres nauki w liceum J. K. uczestniczył w korepetycjach z chemii, które odbywały się raz w tygodni i kosztowały 40 złotych. W klasie III liceum J. K. korzystał również z korepetycji z biologii w wymiarze raz w tygodniu, w cenie po 50 złotych. Na zestaw podręczników do nauki biologii wydał 300 złotych. Podręczniki do chemii uzyskał od nauczycieli bezpłatnie. Dwukrotnie powód był również w R. na korepetycjach z matematyki (lekcja trwała 90 minut). Koszt tych korepetycji to około 150 złotych. Nadto w III klasie powód wyjeżdżał na zajęcia przygotowujące do egzaminów maturalnych pod kątem dostania się na wydział lekarski. Prowadzone one były w Ł. przez Instytut (...) z K.. Koszt miesięczny takich zajęć to 470 złotych (za cały kurs 2.820 złotych). Zajęcia te odbywały się w weekendy. Powód ponosił koszty dojazdu komunikacją lub był dowożony przez matkę. Nadto J. K. korzystał z zajęć dodatkowych z chemii i biologii organizowanych przez szkołę. W szkole powód korzysta z obiadów, miesięczny koszt to 60 złotych. J. K. ma wadę wzroku, co dwa lata wymienia oprawki, a szkła co rok. Koszt okularów to około 700 złotych. Powód ma dolegliwości związane z wrastaniem paznokci. Korzysta z wizyt u lekarza chirurga z R., który zajmuje się tymi schorzeniami. Koszt wizyty to 100-200 złotych. Stosowane są też zabiegi laseroterapii na paznokcie, koszt takiego zabiegu to 100-150 złotych. Wizyty odbywają się co 3-4 miesiące. Nadto korzysta z wizyt u lekarza dermatologa, w związku z łupieżem. Powód jest objęty opieką lekarza neurologa w związku z występującymi napadowymi bólami głowy. Koszt zakupu szamponu to kwota około 30 złotych miesięcznie. Dziadek macierzysty sfinansował powodowi kurs prawa jazdy. J. K. zamierza studiować medycynę na Uniwersytecie Medycznym w Ł.. Chciałby wynająć mieszkanie, w którym mógłby się swobodnie uczyć. Powód uzyskuje od matki miesięczne kieszonkowe w kwocie 100 złotych. J. K. nie korzysta z wyjazdów wakacyjnych.

Małoletni F. K., ma lat (...), uczęszcza do I klasy Liceum Ogólnokształcącego w O., zamierza zdawać na wydział stomatologii. Małoletni na atopowe zapalenie skóry, bierze leki przeciwalergiczne i stosuje specjalne środki higieniczne. Koszty leków i preparatów pielęgnacyjnych to około 100 złotych. Małoletni ma wadę zgryzu, jednakże jego matki nie stać na aparat ortodontyczny w kwocie około 2.000 złotych plus wizyty kontrolne. Małoletni ma również skrzywienie kręgosłupa. Matka stara się o zabiegi rehabilitacyjne w ramach NFZ. F. miał dwa razy korepetycje wraz z bratem w R. z matematyki. Obecnie nie korzysta z dodatkowych lekcji przygotowawczych. F. K. należy do (...) i ze związku wyjeżdża na obozy wakacyjne, których koszt to około 800 złotych. Matka daje mu na wyjazd kieszonkowe w kwocie 200-250 złotych.

Pozwany M. K. (1) ma (...) lat, z zawodu jest lekarzem neurologiem z II stopniem specjalizacyjnym. Aktualnie pozwany pozostaje w związku małżeńskim z M. K. (2). Począwszy od 15 marca 2007 r. małżonkowie K. ustanowili rozdzielność

majątkową. Ugoda zawartą przed Sądem Rejonowym w Opocznie w dniu 10 marca 2011 roku, w sprawie III RC 216/10 pozwany M. K. (1) zobowiązał się do płacenia alimentów na rzecz córek M. i K. w kwotach po 1.000 złotych miesięcznie i na rzecz żony M. K. (2) kwotę 1.000 złotych tytułem zaspakajania potrzeb rodziny. W czasie zawierania ugody sądowej pozwany był zatrudniony jako lekarz specjalista II stopnia w dziedzinie neurologii na kontrakcie w (...) w P. Kontrakt był zawarty na 3 lata, a wynagrodzenie za ten okres ustalono na kwotę 345.600 złotych.

W czasie ostatniego ustalenia alimentów pozwany był zatrudniony na 1/5 etatu w (...) w P. z wynagrodzeniem brutto około 600 złotych miesięcznie. Ponadto M. K. (1) pracował w Poradni (...) w (...) w O. jako lekarz kontraktowy z wynagrodzeniem w granicach od 850 do 1.150 złotych brutto miesięcznie. M. K. (1) prowadził (...) w jego gabinecie są odpłatne i wynoszą od 30 do 70 złotych. Ponadto pozwany wykonywał wizyty domowe w domu pacjentów, której jednorazowy koszt wynosi od 70 do 100 złotych. W okresie od stycznia do lipca 2009r. w gabinecie lekarskim pozwany wydał 2.008 zaświadczeń o czasowej niezdolności do pracy przyjmowanych pacjentów, co daje średniomiesięczną ilość 287 zwolnień lekarskich.

W trakcie niniejszego postępowania pozwany wskazał, że od dnia 3 listopada 2014 roku zatrudniony jest na umowę o pracę w 1A etatu w (...) s.c. w O. z wynagrodzeniem 1.680 złotych brutto, a od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku zatrudniony jest na dalszy czas oznaczony w (...) s.c. w O. z wynagrodzeniem 1.750 złotych brutto. Nadto od dnia 1 stycznia 2015 roku zatrudniony jest w (...) w P. również na umowę o pracę w wymiarze 0,302 etatu, z wynagrodzeniem miesięcznym 1.192, 90 złotych. W początkowej fazie procesu pozwany prowadził jeszcze prywatny gabinet lekarski, jednakże od dnia 1 kwietnia 2015 roku nie prowadzi już prywatnego gabinetu lekarskiego.

Od 2009 roku prowadzona jest egzekucja komornicza świadczeń alimentacyjnych na rzecz powodów w sprawie Kmp 31/14. Wysokość zaległych alimentów to kwota 141.663 złote. M. K. (1) wraz z drugą żoną M. K. (2) są współnikami spółki cywilnej (...) w O.. M. K. (2) jako współnik miała 99 % udziałów, a M. K. (1) 1 % udział w spółce (§ 5 umowy spółki cywilnej). Pozwany świadczył usługi na rzecz (...)c. w O. na podstawie umowy zawartej z firmą (...) s.c. w O.. Dlatego też pozwany nie otrzymywał wynagrodzenia od (...) s.c. w O. i niemożliwe było dokonywanie potrąceń na rzecz alimentów w czasie egzekucji komorniczej.

Od listopada 2014 roku została rozwiązana spółka cywilna (...) i Położnictwo w O.. M. K. (1) zamieszkuje w domu swoich obecnych teściów, nie dokłada im się do utrzymania domu, korzysta z ich samochodu, nie ma majątku nieruchomego i ruchomego. Z drugą żoną ma rozdzielność majątkową, łączy go - jak określił - łączność ekonomiczna, co rozumie w ten sposób, że jak przychodzi do żony to może korzystać z rzecz, które tam są. W 2007 roku u pozwanego zdiagnozowano schorzenie neurologiczne pod postacią konfliktu nerwowo - naczyniowego na poziomie rdzenia przedłużonego. W związku ze schorzeniem pozwany był hospitalizowany w okresach od 2-6 września 2007r, 23-25 lipca 2009 roku, 23-25 kwietnia 2010 roku. Pozwany leczy się sam, jednakże konsultuje swój stan z innym lekarzem neurologiem M. K. (4). Pozwany ponosi koszty leczenia w kwocie 100 złotych .

W zeznaniu podatkowym za 2010 r. pozwany M. K. (1) uzyskał przychód w kwocie ogółem: 45.250,80 złotych, w tym dochód 16.231,40 złotych.

W zeznaniu podatkowym za 2011 r. pozwany M. K. (1) uzyskał przychód w kwocie ogółem: 149.289,14 złotych, w tym dochód 12.297,30 złotych.

W zeznaniu podatkowym za 2012 r. pozwany M. K. (1) uzyskał przychód w kwocie ogółem: 157.993,83 złotych, w tym dochód 15.485,68 złotych.

W zeznaniu podatkowym za 2013 r. pozwany M. K. (1) uzyskał przychód w kwocie ogółem: 130.280,86 złotych, w tym dochód 28.298,15 złotych.

Pozwany nie utrzymuje kontaktów z powodami, nie płaci również alimentów, prowadzona jest egzekucja komornicza. Do wydziału karnego tutejszego sądu wpłynął akt oskarżenia przeciwko M. K. (1) o czyn z art. 209 k.k.

Sąd Rejonowy zważył, iż powództwo w części podwyższenia świadczeń alimentacyjnych jest częściowo zasadne.

W myśl art. 133 § 1 kro rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie. Zgodnie zaś z art. 135 § 1 kro zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego, przy czym zmiany ustalonej w myśl tej zasady wysokości alimentów można żądać w razie zmiany stosunków po którejkolwiek ze stron (art. 138 kro).

Obowiązek alimentacyjny pozwanego M. K. (1) wobec synów określony został po raz ostatni wyrokiem Sądu Rejonowego w Opocznie w listopadzie 2009 roku na kwoty po 1.000 złotych miesięcznie na rzecz F. K. i 1.100 złotych miesięcznie na rzecz J. K.. Wówczas małoletni powodowie mieli odpowiednio (...) i (...) lat. Wówczas uczęszczali do szkoły podstawowej. Obecnie J. K. zdał maturę i oczekuje na wyniki egzaminów maturalnych. Będzie ubiegał się o przyjęcie na wydział lekarski Uniwersytetu (...) w Ł.. Natomiast F. K. kończy naukę w I klasie Liceum Ogólnokształcącego w O..

Od tego czasu spadła realna wartość nabywca alimentów oraz w związku z dorastaniem powodów, istotnemu zwiększeniu uległ zakres ich usprawiedliwionych potrzeb. Niewątpliwie składa się na to większy zakres zaspokajania potrzeb bytowych dzieci poprzez wydatki na wyżywienie, zakup odzieży, środków czystości, realizację hobby, rekreację i wypoczynek w okresach wolnych od nauki w szkole. Nadto od ostatniego określenia alimentów matka powodów ponosi koszty związane z ich leczeniem dermatologicznym, okulistycznym syna J. oraz dodatkowo powstały koszty związane

z leczeniem wrastających paznokci u syna J. K.. Od ostatniego ustalenia alimentów matce powodów mimo wady zgryzu stwierdzonej u F. K. nie udało się założyć aparatu ortodontycznego, z uwagi na jego znaczne koszty.

Nadto należy zauważyć, że istotnie zwiększyły się potrzeby powodów związane z kształceniem. J. K. przez okres nauki w liceum korzystał

z korepetycji z chemii, w wymiarze 1 godziny na tydzień, których koszt wynosił 40 złotych. Nadto w (...) klasie zostały poniesione znaczne koszty dodatkowych lekcji z biologii, chemii i dwóch lekcji matematyki. Korepetycje te odbywały się raz w tygodniu w O., chemia 40 złotych i biologia 50 złotych. J. K. również korzystał z kursu przygotowawczego organizowanego przez Instytut (...) z K.. Koszt miesięczny takich zajęć to 470 złotych (za cały kurs 2.820 złotych). Wszystkie te wydatki są

w ocenie Sądu uzasadnione, zważywszy na fakt, że J. K. chce zostać lekarzem i matka stara się mu to umożliwić.

Co do małoletniego F. K. matka poniosła tylko koszty dwóch korepetycji z matematyki. Małoletni F. też zamierza kontynuować naukę na uniwersytecie medycznym na wydziale stomatologii lub ratownictwa medycznego. Obecnie nie korzystał z korepetycji, gdyż środki finansowe były przeznaczane na rzecz brata.

W ocenie Sądu powodowie mają prawo do życia na poziomie wyznaczonym poziomem życia rodziców. M. K. (1) i I. K. są osobami wykształconymi, a ich zakres dochodów i stan majątkowy pozwala na uznanie ich za zamożnych. Ustalając kwotę alimentów dla F. K. na kwotę 1.200 złotych miesięcznie Sąd miał na uwadze okoliczność, że małoletni będzie kontynuował naukę w liceum w O., co powoduje, że wydatki z tym związane będą nieco niższe niż w przypadku brata. Natomiast J. K. zakończył edukację na poziomie szkoły średniej, rozpocznie naukę na studiach wyższych (zapewne na jakieś zostanie przyjęty, gdyż miał średnią ocen 4,7, co pozwala wnioskować, że egzamin maturalny zdał dobrze). Zrodzi to konieczność większych wydatków związanych chociażby z zamieszkiwaniem poza O.. Stąd określone przez Sąd alimenty na rzecz J. K. na kwotę 1.600 złotych są usprawiedliwione. Sąd określając wysokość alimentów na

rzecz powodów miał na względzie również koszty wyżywienia, ubrania, obuwia, podręczników, opłat i wydatków związanych z uczęszczaniem do szkół, środków higienicznych i godziwej rozrywki adekwatnej do wieku i stopnia rozwoju powodów. Przy czym zauważyć należy, że nowo ustalone alimenty nie są wygórowane, jeżeli się zważy, iż na małoletnie córki w wieku wczesno szkolnym (10 i 7 lat) pozwany płaci alimenty w kwotach po 1.000 złotych.

W ocenie Sądu na podwyższenie alimentów o kwotę po 200 złotych na rzecz F. oraz o kwotę 600 złotych na rzecz J. pozwalają możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego. W szczególności nie przekonują Sądu twierdzenia pozwanego, że jego sytuacja zarobkowa uległa pogorszeniu od 2009 roku i nie jest on w stanie alimentować swoich synów, że mieszka u teściów, korzysta z samochodu teściów (k.91). Zauważyć należy, że pozwany jest lekarzem medycyny specjalistą II stopnia w dziedzinie neurologii, a zatem jego możliwości zarobkowe są znaczne.

Sąd dostrzega, że pozwany ma zdiagnozowaną chorobę neurologiczną, jednakże już w czasie zawierania ugody przed sądem w dniu 10 marca 2011 roku w sprawie III RC 216/10 z drugą żoną na łączną kwotę 3.000 złotych miesięcznie miał tę dolegliwość. Nie stanowiło to dla pozwanego przeszkody do zawarcia ugody. Oświadczył wtedy, że jego wynagrodzenie za pracę z umowy kontraktowej będzie wynosiło około 9.000 złotych brutto, a oprócz tego nadal będzie świadczył pracę dla (...) i prowadził prywatną praktykę lekarską (stanowisko M. K. (1) w sprawie III RC 216/10 - k.84). Jak widać pozwany nie sygnalizował problemów ze stanem zdrowia, że ten stan uniemożliwia mu świadczenie pracy w trzech miejscach. Stąd uznać należy, że stan zdrowia pozwanego nie jest okolicznością, która miałaby decydujące znaczenie dla ustalonego obowiązku alimentacyjnego. Nadto rodzi się pewne wrażenie, że dla córek pozwanego to czuje się on osobą zdrową i zdolną do pracy, a dla synów to jest osobą schorowaną, niemogącą ponosić ich kosztów utrzymania. A przecież dzieci zarówno z pierwszego jak i drugiego związku mają prawo do równego traktowania.

Zdumiewa okoliczność, że pozwany nie płacił dobrowolnie alimentów na rzecz synów, co zrodziło konieczność wszczęcia egzekucji komorniczej. Nie można przyjąć, że wszczęcie egzekucji jest wyrazem złej woli matki powodów -jak chciałby pełnomocnik pozwanego. Trudno przyjąć - jak twierdzi pozwany - że doprowadziło go to do bankructwa (k.17). Tym bardziej, że pozwany za sam kontrakt z (...) w P. w okresie od 1 marca 2011 roku do 28 lutego 2014 roku uzyskał dochód w kwocie 345.600 złotych nie licząc dochodów z innych miejsc świadczonej pracy. W przekonaniu Sądu działania pozwanego związane z 1% udziałem w spółce cywilnej (...) w O., miały na celu wykazywanie tylko rzekomo małych dochodów. Poprzez te działania pozwany chce wykazać, że jest osobą ubogą, korzystającą z uprzejmości swoich teściów.

Natomiast podejmowane przez pozwanego w toku niniejszego postępowania działania polegające na zatrudnieniu na umowy o pracę na pewną część etatu, likwidację prywatnego gabinetu i ostatecznie likwidację spółki cywilnej uznać należy za niemające znaczenia dla ustalenia sytuacji zarobkowej i majątkowej pozwanego stosownie do treści art. 136 k.r.o.

Faktem jest, że pozwany decydując się na założenie rodziny winien liczyć się z kosztami jej utrzymania. Niewątpliwie aktualna małżonka oraz ich wspólne dzieci powinny liczyć na wsparcie finansowe ze strony pozwanego. Nie może to odbić się jednak kosztem powodów, tym bardziej, że pozwany w żaden inny sposób, nie partycypuje w kosztach utrzymania synów; nie daje im żadnych prezentów ani pieniędzy; nie utrzymuje z nimi żadnych kontaktów. Wszystkie obowiązki związane z wychowaniem F. i J. rodzeństwa K. spoczywają na ich matce. To matka I. K. podniosła swoje kwalifikacje, aby uzyskiwać większe dochody, które pozwoliłyby jej na utrzymanie dzieci, w sytuacji gdy pozwany nie płaci dobrowolnie alimentów. To I. K. musiała zrezygnować ze studiów doktoranckich na rzecz korepetycji syna J.. Dlatego też dalsze przerzucanie na nią obowiązku finansowego utrzymania synów nie znajduje uzasadnienia.

Mając na uwadze powyższe okoliczności i rozważania Sąd uznał za zasadne podwyższenie alimentów na rzecz J. do kwoty po 1.600 złotych i F. do kwoty po 1.200 złotych. W pozostałej części powództwo główne oddalił jako niezasadne.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie 481 k.c. tj. od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu (k.21).

O kosztach procesu między stronami Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. , albowiem żądanie pozwu zostało tylko częściowo uwzględnione.

Wobec okoliczności, iż powodowie z urzędu byli zwolni od kosztów sądowych, o nieuiszczonej opłacie sądowej oraz odpisie orzeczenia z klauzulą wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398 ze zm.) w zw. z art. 98 k.p.c.

Z tych samych względów uznać należy, że powództwo wzajemne o obniżenie alimentów nie zasługiwało na uwzględnienie. Dlatego też zostało oddalone. Rygor natychmiastowej wykonalności Sąd nadał wyrokowi w części podwyższającej alimenty na podstawie art. 333 § 1 pkt. 1 k.p.c.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Opocznie Wydział III Rodzinny i Nieletnich z dnia 3 czerwca 2015 roku wniósł pełnomocnik pozwanego M. K. (1), który zaskarżonemu wyrokowi zarzucił;

1. naruszenie prawa materialnego poprzez błędną interpretację art. 135 § 1 k.r.io. polegającą na przyjęciu, że usprawiedliwione potrzeby powodów/pozwanych wzajemnych i możliwości zarobkowe pozwanego uzasadniają podwyższenie alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Opocznie Wydział III Rodzinny i Nieletnich z dnia 3 listopada 2009 roku w sprawie III RC 20/09 do kwoty 1.200,00 zł. miesięcznie na rzecz małoletniego F. K. oraz do kwoty 1.600,00 zł. miesięcznie na rzecz pełnoletniego F. K. a nie jest uzasadnione ich obniżenie odpowiednio do kwoty 900,00 zł. i do kwoty 800,00 zł., przy uwzględnieniu okoliczności, że stan zdrowia pozwanego nie pozwala mu na pracę ponad normy czasu pracy oraz fakt, iż pozwany ma na utrzymaniu łącznie czwórkę dzieci,

2. naruszenie prawa materialnego poprzez błędną interpretację art. 128 k.r.io. oraz art. 133 § 1 i § 3 polegającą na obciążeniu pozwanego w całości kosztami utrzymania małoletniego syna F. K., oraz obciążeniu pozwanego bardzo wysokimi kosztami utrzymania pełnoletniego syna J. K. mimo, iż koszty jego utrzymania połączone są z nadmiernym uszczerbkiem dla pozwanego/powoda wzajemnego,

3. naruszenie prawa materialnego poprzez błędną interpretację art. 138 k.r.io. polegającą na uznaniu przez Sąd, że nastąpiła zmiana stosunków będąca podstawą zmiany orzeczenia w przedmiocie podwyższenia obowiązku alimentacyjnego, tj. na ustaleniu, że wzrosły koszty utrzymania powodów, w sytuacji gdy poprzednie alimenty były orzeczone na bardzo wysokim poziomie a z ustaleń Sądu w 2009 roku oraz obecnych ustaleń wynika, że powodowie chorowali i chorują na te same choroby a koszty żywienia i leczenia są również takie same,

4. naruszenie prawa materialnego poprzez błędną interpretację art. 138 k.r.io. polegającą na uznaniu przez Sąd, że nie nastąpiła zmiana stosunków będąca podstawą zmiany orzeczenia w przedmiocie obniżenia obowiązku alimentacyjnego, w sytuacji gdy z ustaleń Sądu w 2009 roku wynikało, że pozwany miał dochód około 7.000 zł. - 8.000 zł. miesięcznie a z obecnych ustaleń wynika, że pozwany w 2012 roku miał dochód roczny w wysokości 15.485,68 zł. natomiast w 2013 w wysokości 28.298,15 zł. i nie płaci wymagalnych zobowiązań,

5. naruszenie prawa materialnego poprzez błędną interpretację art. 136 k.r.io. polegającą na uznaniu przez Sąd, że pozwany dobrowolnie zmienił zatrudnienie na mniej zyskowne w sytuacji, gdy pozwany został zmuszony do zamknięcia prywatnego gabinetu oraz zamiany kontraktu na umowę o pracę z powodu stanu zdrowia oraz egzekucji komorniczej prowadzonej na wniosek matki powodów,

6. naruszenie prawa procesowego - art. 316 § 1 k.p.c. poprzez wydaniu wyroku nie uwzględniającego stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy tj. na ustaleniu przez Sąd, że powód J. K. ponosi wydatki na korepetycje przygotowujące powoda do matury, w sytuacji, gdy w dacie zamknięcia rozprawy powód był już po maturze oraz ustaleniu, że powód J. K. będzie ponosił koszty wynajmu mieszkania poza O. w sytuacji, gdy powód nie ma jeszcze wiedzy, czy dostanie się na studia,

7. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na uznaniu przez Sąd:

- że pozwany/powód wzajemny jest w stanie ponosić w całości koszty utrzymania synów, w sytuacji, gdy zasądzone alimenty w łącznej wysokości 2.700,00 zł. przekraczają miesięczne dochody pozwanego/powoda wzajemnego i powodują, iż pozwany/powód wzajemny znajduje się obecnie w niedostatku,
- że pozwani wzajemni - synowie powoda wzajemnego ponoszą koszty utrzymania w łącznej wysokości 5.400,00 zł., bowiem są to koszty nierealne, niewspółmiernie wysokie w stosunku do kosztów utrzymania dzieci w wieku powodów i z całą stanowczością nie są to wydatki na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb powodów,
- że pozwany płaci alimenty na rzecz żony i dwóch córek w kwocie po 1.000 zł. w sytuacji, gdy alimenty te są przedmiotem egzekucji, podobnie jak alimenty na rzecz powodów i są egzekwowane przez komornika i przekazywane uprawnionym tylko w części, tak jak alimenty na rzecz powodów.

W oparciu o powyższe podstawy apelacyjne pełnomocnik pozwanego wniósł o:

1. zmianę wyroku Sądu pierwszej instancji i oddalenie powództwa głównego w całości oraz uwzględnienie powództwa wzajemnego i obniżenie alimentów na rzecz pozwanego wzajemnego F. K. do kwoty 800,00 zł. miesięcznie oraz na rzecz pozwanego wzajemnego J. K. do kwoty 900,00 zł. miesięcznie, począwszy od dnia 1 grudnia 2014 roku,
2. zasądzenie od pozwanych wzajemnych na rzecz powoda wzajemnego zwrotu kosztów postępowania przed sądem pierwszej instancji i w postępowaniu apelacyjnym.

Pełnomocnik powoda J. K. i przedstawicielka ustawowa małoletniego Filia - I. K. wносиła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu za instancję odwoławczą.

W toku rozprawy apelacyjnej oświadczyła, iż syn J. K. jest aktualnie studentem pierwszego roku studiów dziennych na Uniwersytecie (...)w Ł. i ponosi koszty utrzymania według niej w wysokości ponad 2 000 złotych miesięcznie w tym koszty akademika 400 złotych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Apelacja pełnomocnika pozwanego zasługuje na uwzględnienie tylko w nieznacznej części w zakresie ustalenia wielkości podwyższenia kwoty alimentów na rzecz powoda J. K. a w pozostałej części jako całkowicie bezzasadna podlega oddaleniu.

Odnosząc się w pierwszej kolejności zarzutu naruszenia prawa procesowego – art. 233 § 1 k.p.c., stwierdzić należy, że zarzut dotyczący przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów nie mógł odnieść skutku. Zasada ta wyraża się w dokonaniu jej według własnego przekonania sądu, opartego na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Jej istotną cechą jest bezstronność, brak arbitralności i dowolności, przestrzeganie zasad logicznego rozumowania i zasad doświadczenia życiowego w wyciąganiu wniosków. Wszechstronne rozważenie zebranego materiału oznacza zatem uwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu oraz wszystkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych środków dowodowych, a mających znaczenie dla ich mocy dowodowej

i wiarygodności. Wyłącznie w przypadku gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona. Aby zarzut odnoszący się do naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów mógł zostać uwzględniony, nie wystarczy przedstawienie alternatywnego stanu faktycznego - należy podważyć prawidłowość dokonanej przez sąd oceny dowodów, wykazując, że jest ona wadliwa lub błędna. Skuteczne postawienie zarzutu dowolnej oceny dowodów wymaga zatem wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów (vide: wyrok SN z 6.11.1998r., II CKN 4/98, LexPolonica nr 1934200; wyrok SA w Poznaniu z 5.02.2014r., I ACa 1217/2013, LexPolonica nr 8237810 oraz wyrok SA

w Poznaniu z 19.12.2013r., I ACa 1039/2013, LexPolonica nr 8237800).

Analiza podnoszonych w apelacji argumentów nie pozwala przyjąć, że skarżący sprostał powyższym wymogom. Wskazać należy, że apelujący w uzasadnieniu wniesionej skargi nie zgłosił żadnych skonkretyzowanych zastrzeżeń do ustaleń poczynionych przez Sąd pierwszej instancji; w szczególności nie wyjaśnił dlaczego w jego ocenie ustalenie jakie poczynił Sąd są dowolne, sprzeczne z logiką i doświadczeniem życiowym. Omawiany zarzut uznać więc należy jedynie za przejaw niczym nie popartej polemiki z prawidłowymi ustaleniami Sądu Rejonowego.

W przedmiotowej sprawie należy podnieść, że okoliczności faktyczne, które stanowiły podstawę do częściowej zmiany orzeczenia i obniżenia wysokości alimentów na rzecz powoda J. K. tj. zdanie matury, rozpoczęcie studiów dziennych na Uniwersytecie Medycznym i ustalenie w związku z tym aktualnych kosztów utrzymania powoda nastąpiły już po wydaniu orzeczenia przez Sąd Rejonowy. Dlatego też również zarzut naruszenia art. 316 § 1 k.p.c. nie zasługuje na uwzględnienie.

Obowiązkiem Sądu I instancji który orzekał w sprawie o podwyższenie alimentów było ustalenie, czy od czasu ostatniego orzekania w przedmiocie alimentów zaistniała zmiana pomiędzy stronami stosunku alimentacyjnego w rozumieniu art. 138 k.r.o. Przez zmianę stosunków należy przy tym rozumieć istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych. Ustalenie zmiany stosunków następuje natomiast poprzez porównanie stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich podwyższeniu bądź obniżeniu.

Porównując więc stan istniejący w dacie poprzedniego ustalenia wysokości alimentów na rzecz małoletniego F. oraz J. rodzeństwa K. ze stanem obecnym, należy zgodzić się z Sądem Rejonowym, że od tego czasu nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca korektę zakresu obowiązku alimentacyjnego pozwanego. Zgłoszone żądanie podwyższenia alimentów, co do zasady jest zatem usprawiedliwione. Brak jest całkowicie podstaw do obniżenia wielkości obowiązku alimentacyjnego. Niemniej jednak, przez pryzmat podniesionych w apelacji zarzutów, szczegółowego rozważenia wymaga wysokość takich alimentów.

Apelacja pozwanego wobec małoletniego F. K. w całości nie jest zasadna, zaś podniesione w niej zarzuty naruszenia prawa materialnego art. 138, 136 i 135 k.p.c. nie zasługują na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy w oparciu o wszechstronny zebrany materiał dowodowy, którego oceny dokonał w granicach zakreślonych w art. 233§1 k.p.c. prawidłowo ustalił, iż od chwili poprzedniego wyrokowania ustalającego wysokość alimentów na poziomie 1000 i 1100 złotych miesięcznie upłynął okres ponad 6 lat. Małoletni powód rozpoczął naukę w liceum (jest uczniem klasy II). Już sam upływ czasu od okresu poprzedniego wyrokowania w sprawie, podjęcie nauki na kolejnym etapie kształcenia, spadek siły nabywczej pieniądza i wzrost potrzeb dziecka wchodzącego w intensywny okres dojrzewania uzasadnia podwyższenie należnych mu do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb alimentów o kwotę 200 zł miesięcznie a więc o 20 % w stosunku do poprzedniej kwoty. Sąd Okręgowy podziela w całości i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego co do wysokości i kosztów utrzymania małoletniego, możliwości zarobkowych i wysokości dochodów jego matki oraz możliwości zarobkowych zobowiązanego pozwanego (także wobec powoda J. K.) zgadzając w pełni ze stanowiskiem Sądu pierwszej instancji i przytoczonym przezeń orzecznictwem Sądu Najwyższego oraz stanowiskiem doktryny, iż ocena możliwości zarobkowych pozwanego winna być dokonana w świetle treści art. 136 k.p.c.

Z tych względów ustalając możliwości zarobkowe pozwanego lekarza neurologa z drugim stopniem specjalizacji Sąd pominął fakt, że w okresie 3 ostatnich lat zmniejszył z własnej woli zakres świadczonej pracy szpitalach i przychodniach, zlikwidował prywatny gabinet lekarski, zaprzestał świadczeń odpłatnych na rzecz spółki jaką założył ze swoją drugą żoną a następnie ją zlikwidował. Pozwany ze swoim zawodem i możliwościami zarobkowymi doprowadził do zaległości alimentacyjnych w kwocie około 150 000 zł

i skierowania wobec niego aktu oskarżenia z art. 209 k.k. Sam pozwany zawierając w 2011 roku ugodę co do alimentów na rzecz małoletnich córek z drugiego związku i aktualnej żony deklarował, iż posiada dochody wystarczające na pokrycie wszelkich zobowiązań na rzecz wszystkich dzieci – podnosząc, że dochody tylko ze stosunku pracy i kontraktów wynoszą około 9000 zł miesięcznie a już wówczas (od 2007 roku) cierpiał na schorzenia neurologiczne – na które powołuje się aktualnie jako podstawę obniżenia alimentów . Uznanie w 2011 roku - przed 4 latami przez pozwanego alimentów w kwotach po 1000 zł na rzecz 10 i 7 letnich aktualnie dziewczynek (o obniżenie , których podobnie jak na żonę nie wnosił) dodatkowo w świetle powyższych ustaleń uzasadnia podwyższenie alimentów na rzecz (...) letniego syna F. do sumy 1200 zł miesięcznie zgodnie z zasadą równej stopy życiowej rodziców i dzieci i równego traktowania wszystkich uprawnionych do alimentacji dzieci niezależnie z jakiego związku pochodzą .

W świetle powyższych rozważań prawnych i ustaleń faktycznych nie zachodzą żadne ustawowe przesłanki uzasadniające w myśl art. 138 kroip obniżenie wysokości obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec powodów i powództwo wzajemne pozwanego zostało zasadnie oddalone w całości przez Sąd Rejonowy.

Sąd Okręgowy podzielił jedynie częściowo zarzuty naruszenia prawa materialnego art. 138 kroip w zw. z art. 135 § 1 kroip poprzez ich niewłaściwe zastosowanie w zakresie podwyższenia wysokości alimentów na rzecz powoda J. K. z kwoty 1100zł do 1600 zł i w uwzględnieniu apelacji w tej części obniżył wielkość należnych alimentów do sumy 1400 zł miesięcznie. Zdaniem Sadu Odwoławczego wbrew twierdzeniom matki powoda ,która określa je na kwotę ponad 2000 zł usprawiedliwione koszty utrzymania powoda , który studiuje na studiach dziennych i mieszka w akademiku w L. (koszt 400 zł) wynoszą około 1500 -1700 zł miesięcznie i nie ma podstaw aby to pozwany ponosił je w całości w szczególności ,że matka powoda zarabia kwotę 4500 – 5000 zł miesięcznie i mimo obowiązku alimentacyjnego wobec syna F. jest w stanie partycypować także choć w mniejszym zakresie w utrzymaniu starszego syna . Pozwany poza zasądzonymi alimentami w żaden inny sposób nie uczestniczy w kosztach utrzymania syna ,nie utrzymuje z nim kontaktów i z tych względów biorąc pod uwagę jego możliwości zarobkowe (o wiele wyższe od matki powoda) winien ponosić je w przeważającej części .

Kwota 1400zł alimentów nie stanowi również nadmiernego obciążenia dla pozwanego. Dlatego też zgodnie z art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1.1 ppkt b i obniżył zasądzone na rzecz powoda J. K. alimenty do kwoty 1400 złotych a w pozostałej części powództwo i apelację pozwanego oddalił (art. 385 kpc) .

O kosztach postępowania za instancję odwoławczą orzeczono zgodnie z art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 391 k.p.c .

Z tych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji .

Grzegorz Ślęzak Beata Grochulska Jarosław Gołębiowski

Na oryginale właściwe podpisy